

R.M. AZKUE SARI BANAKETA

Bilbon, egoitzan, 2003-III-07

*Jean Haritschelhar,
euskaltzainburua*

Urte guziet bezala banatuko ditugu egun *Resurrección María Azkue* sariak. Lehenik agurtzen ditut idazle gazte saridunak beren irakasleekin, erranez zein poz handirekin banatzen ditugun sari horiek, jakinik euskararen eta euskal literaturaren geroa idazle gazte horietan datzala.

Agurtzen dut ere prentsa, irrati, telebista, hots, komunikabide guztiak, haietako esker euskal munduak jakiten dituelakotz Euskaltzaindiaren berriak. Agurtzen eta eskertzen ditut, elkarrekilako harremanak behar baititugu atxiki.

Eskerrik bizienak nahi dizkiet eskaini epai mahaikideei lan ugari ukan dutelakotz, bereziki aurtan. Alabaina, orotara 388 lan aurkeztuak izanak dira, A mailako olerkian 40, narrazioan 188, B mailako olerkian 33, narrazioan 127. Eskertzen ditut, bihotz bihotzetik A mailako epai mahaikoak: Igone Etxebarria Zamalloa, Manu Lopez Gaseni, Amagoia Lopez de Larruzea Zarate; B mailakoak: Joseba Butron, Jabier Kaltzakorta eta Kirmen Uribe.

Ene inguruan ikusten dituzue jaun batzuk, hala nola BBKtik jinikako Jose Ramón Bilbao eta Gorka Martinez jaunak, Henrike Knörr, euskaltzainburu ordea eta ene eskuinean Kataluniatik etorri den Joan Marti i Castell jauna.

Katalunian bada «Institut d'Estudis Catalans» deitzen den Instituzio bat. Bi adar dauzka, bat hizkuntzari dagokiona, bertzea kultura eta zientziak hartzen dituena. Hots, hemen banatuak diren Euskaltzaindia eta Eusko Ikaskuntza idurikoak. Joan Marti i Castell Institut d'Estudis Catalans-eko Filologia sailburua da eta beraz euskaltzainburu idurikoa Katalunian. Berrikitan izendatua izana da eta nahi ukan du harremanetan sartu Euskaltzaindiarekin eta euskaltzainburuarekin. Ongi etorri gutartean jauna. Hautatu balin badugu egun hau, martxoaren 7a, elkarretaratze honen egiteko da, hain zuzen, egun banatzen genituela *R.M. Azkue* sariak, erakusten dutela sari horiek bizi dela oraindik euskara gure gazteetan izan diten Hegoaldekoak edo Iparraldekoak eta maite zutela idaztea.

Hobeki jakin dezazuen nor den jaun hau erranen dizuet Filologia erro-manikoan doktorea dela, bere estudio guztiak egin dituela Katalunian, irakas-

le izana dela Bartzelonako Unibertsitate batean eta katedradun dela Tarragonako Unibersitatean. Gehiago dena, Tarragonako Unibertsitateko lehen errektorea izana da eta bi agintaldietan bete du leku hori. Orain, jadanik erran dizuedan bezala Institut d'Estudis Catalans-eko Filologia sailburua da 2002ko azaroaren 15az geroztik. Ikusten duzuen bezala jaun hau gaztea da oraindik. Horrek erran nahi du Katalunian Euskal Herrian bezala beste belaunaldi bat agertzen dela arlo guztietan eta bereziki kulturaren.

Jaun honek euskararik ez baitaki eta jakin dezan nolako ongi etorria egin diodan emaiten diot hitza Henrike Knörr, euskaltzainburu ordeari, labur bilduz katalaneraz ene mintzaldia.

ACTE DE LLIURAMENT DELS PREMIS DE LITERATURA R.M. AZKUE

Bilbo, Divendres 7 de març de 2003.

*Joan Martí i Castell,
President de la Secció Filològica
de l'Institut d'Estudis Catalans*

Excel.lentíssim President d'Euskaltzaindia.

Il.lustríssims acadèmics.

Joves escriptors i escriptores.

Senyores i senyors.

Abans que altra cosa, vull expressar el meu agraïment més sincer per l'hospitalitat de què sóc objecte per part vostra i especialment del President d'Euskaltzaindia. Me'n sento realment feliç.

Us demano disculpes de no ésser capaç de parlar-vos en èuscar, una llengua tan singular, símbol per excel.lència de la vostra identitat; és un déficit que lamento especialment en aquestes circumstàncies, perquè justament sóc hoste del President de la màxima autoritat lingüística en aquest idioma. Espero que compregueu i que accepteu la meva incompetència.

* * *

Com a President de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, l'Acadèmia de la Llengua Catalana, em satisfà pregonament de poder estar entre vosaltres, amb qui compartim treballs i fatigues per a impulsar la normalitat de les nostres llengües respectives. Som col.legues especials, perquè tant vosaltres com nosaltres hem de batallar per a defensar allò que hauria d'ésser entès per tothom com un patrimoni enriquidor de la humanitat. Consegüentment, som col.legues dissortadament especials.

Tanmateix, malgrat que vivim submergits en un món que vol empènyer-nos cap a l'empobriment del pensament únic, també mitjançant l'estratègia de difondre la ideologia per una llengua única, és reconfortant d'assitir en un acte en el qual es guardonen escriptors i escriptores en èuscar d'entre 11 i 17 anys. És esperançador, ja que, si promovem amb èxit que les generacions més jo-

ves i, per tant, les del futur, s'interessin pel respecte a la diversitat des de les arrels de la comunitat de cadascú i de cadascuna, la foscor de l'esdevenidor deixa filtrar llums de confiança.

* * *

És ben sabut que les llengües apareixen per a la interlocució oral i que és en l'oralitat on manifesten llurs recursos en primera instància. Però no ho és menys que la història lingüística de qualsevol idioma arriba al seu zenit únicament quan ha penetrat en l'escriptura i en tots els àmbits i registres, des dels més formals fins als més col·loquials, fins i tots els vulgars. Per la qual cosa, incentivar la creació literària no és solament apostar per un creixement cultural individual i col·lectiu, sinó també apuntalar i fer gran la llengua que serveix d'instrument per a la producció artística.

La nostra cultura, molt qués que no les d'altres països europeus, oblida la importància del saber dir, del saber parlar i escriure. I així ens van les coses... Si tenim en compte que el coneixement es consolida gràcies a la capacitat de la seva expressió lingüística, podem imaginar-nos fins a quin punt una competència pobra condiona la pobresa cultural. Els nostres arguments per a descriure, analitzar i transformar positivament la realitat no són sinó paraula. Sense la paraula res no podem explicar ni explicar-nos. I sense la *nostra* paraula no és possible d'entendre el *nostre* entorn, diferenciat de la resta d'entorns. Saber és saber dir o escriure; conèixer-nos a nosaltres mateixos –condició indispensable per a poder conèixer els altres– és saber dir i escriure en la nostra llengua pròpia.

* * *

L'escriptura exigeix una unitat que en general no és tan imprescindible en l'oralitat. L'obra literària, que és allò que avui ens convoca aquí, reclama encara una disciplina major a favor de la cohesió. La subsistència de qualsevol llengua passa per superar la perillosa fragmentació que n'amença la dialectalització. No és fàcil que els escriptors i les escriptores ni els parlants entenguin prou la transcendència de la compacitat d'un idioma; per a l'idioma mateix i també per a la seva funció essencial de referent comunitari. La ponderació que sap combinar correctament la variació amb la unitat lingüística és una virtut difícil de practicar i de difondre, però totalment necessària perquè una llengua no es difumini fins a la seva desaparició. Així, doncs, és fonamental l'ús lingüístic amb la llibertat que ha de caracteritzar cada persona, cada indret geogràfic, però també amb l'acceptació de la normativa única que permet d'assegurar la continuïtat de l'idioma, que és la continuïtat dels pobles.

* * *

L'enhorabona a tots els qui heu merescut una distinció especial en aquests Premis de Literatura *Azkue*. L'enhorabona també als qui hi heu participat: no us deixeu vèncer; insistiu a concursar, és a dir, continueu escrivint, conreant l'èuscar.

L'enhorabona a Euskaltzaindia per la iniciativa magnífica i antiga, que se suma a tots els esforços persistents per a dignificar i normalitzar la vostra llengua, patrimoni de la humanitat, hi insisteixo, como ho són totes les llengües del món.

Gràcies per la vostra atenció.

2002KO AZKUE SARIEN BANAKETA

Bilbo, 2003-III-07

*Joserra Bilbao,
Bilbao Bizkaia Kutxako ordezkaria*

Eguerdi on guztioi.

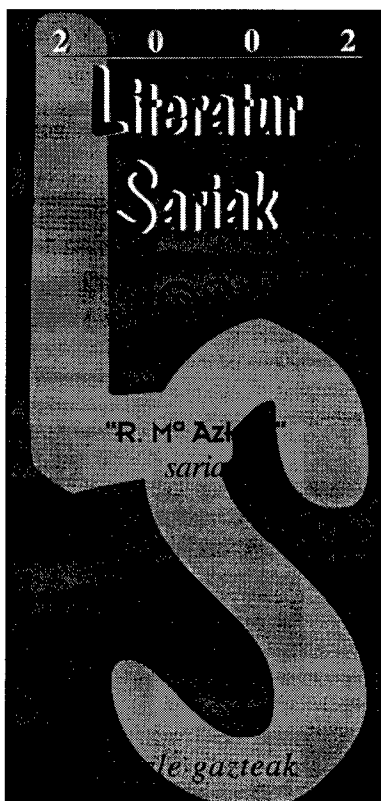
Gaurkoan, niri dagokit amaiera ematea. Hasteko, eskerrak gura dizkizuet eman, idazle gazte hauei babesa ematera urreratu zaretenoi. Egia esan, ekitaldi honi Euskaltzaindiaren egoitzak berak, goi-maila berez ematen badio ere, eskertzekoa da Jean Haritschelhar, euskaltzainburu jauna, edota Joan Martí i Castell jauna, Institut d'Estudis Catalans-eko Hizkuntzalaritza arloko burua, bertan izatea.

* * *

Irabazleei dagokienez, poztekoa da gaur hemen ikusten dugun euskal lurraldetasun zabala. Herri txikia baina Herri bat garenaren seinale. Eta txikitetasunak ba du bere abantaila eta interesa. Esate baterako, ohore handia da edozein idazlerentzat, saria Euskaltzainburuaren eskutik hartzea, euren hizkuntz akademiaren agintari gorenaren eskutik hain zuzen. Ohore handi hau, oso zaila izango litzateke zuen lanak erdaraz, frantsesez zein espainolez egin izan bazenituzten. Hauxe da txiki izatearen xarma eta holako gauzetan ere ipini behar dugu begia. Gainera, laster ikusiko duzue zuen izena, Euskaltzaindiaren babesa duen liburu batean, idazle zaretela aitortzen duen liburu batean. Hau ere ohore handia da. Beraz, segi idazten, segi euskaldunak izaten eta segi euskal idazleak izaten, harrotasun osoz, beste hizkuntzarik mesprexatu barik, baina geure buruan sinetsiz, txikiak ere handi garenaren uste osoan.

Beraz, zorionak Maiatza, Estibaliz, Aiora, Nahia, Uxue, Asier, Dioni, Lourdes, Ekiñe, Amaia, Iskander eta Jon, eta eskerrik asko zuen lanak buurtzen lagundu dizueten irakasle eta lagunei. Hauek ere ezinbestekoak dira-eta.

* * *

Amaitzeko, maila pertsonalean baino ez bada ere, nire elkartasuna gura diet adierazi, hain lan militante eredugarria egin duten eta atzo langabezira joan diren *Egunkaria*-ko 149 beharginei. Baita ere, poliziaren eskutik pasatu diren 11 arduradunei, Martin Ugalde, euskaltzain ohorezkoari, Joan Mari Torrealda euskaltzain urgazleari eta batez ere, hain txarto pasatzen ari den Pello Zubiria lagunari. Zuhurrak bagara –eta izango gara–, larruine honetatik indartuta irten behar dugu, euskarazko egunkari indartsuago bat kaleratuz laster. Geugatik eta eurakatik egin behar dugu.

Beste barik, eskerrik asko.

AMAITZEKO HITZAK

*Jean Haritschelhar,
euskaltzainburua*

Eskerrak zuri, Jose Ramon Bilbao jauna egin duzun lekukotasunaren gatik eta, bereziki, nola aipatu duzun Euskaltzaindia. Aspaldi honetan elkarrekin ari gara lanean eta segur naiz segituko dugula hemendik aitzina luzaz. Bilbao Bizkaia Kutzari esker Euskaltzaindiak ematen ditu sari ederrak bai helduentzat eta bai ere gazteentzat egun agertu den bezala. Horrek sustatzen du euskal literatura idazteko gutizia emanez, izan dadien elaberrian, antzerkian, olerkian edo saioan, ahantzi gabe hemen dauden gazte saridunak.

Ekitaldi hau bururatzeko berriz ere zorionak eskainiko dizkiet saridunei, ahantzi gabe haien aitamak eta ere haien irakasleak. Bai, zorionak denoi.

R. M. AZKUE LITERATUR SARIAK ABIAN

Bilbo, egoitza, 2003-XI-13

*Amaia Okariz,
Euskaltzaindiko prentsa-arduraduna*

- 11 eta 18 urte bitarteko gaztetxoei zuzenduriko deialdia da
- *Narrazioak eta olerkiak 2002* liburua argitaratu da

Gaur, osteguna, azaroaren 13an, *Resurreccion Maria Azkue* Literatura sarien edizio berriaren oinarriak aurkeztu dira. Euskaltzaindiak eta Bilbao Bizkaia Kutxa Fundazioak antolatzen dituzten sari hauek idazle gazteak Literatura mundura erakartzeko asmoz sortuak baitira.

Jakina denez, sariek bi lan mota onartzen dituzte euren baitan, *narrazioa* eta *olerkia*, alegia. Adinari begira, bi maila dira: A maila, 11 eta 14 urte bitarteko gazteentzat; eta B maila, 15 eta 18 urte bitartekoentzat.

Lanak aurkezteko epea, 2003ko abenduaren 16an amaituko da. Helbide honetara bidali beharko dira: BBK Kultur Gela. Elkano, 20. 48008 Bilbo.

***Narrazioak eta Olerkiak 2002* liburua**

Gaurko ekitaldian, *Narrazioak eta Olerkiak 2002* izeneko liburua ere aurkeztu da. 2002ko *Azkue* sarietan irabazle izandako narrazioak eta olerkiak batzen dira liburu honetan.

* * *

Hona hemen zerrenda:

A MAILA:

Narrazio alorrean

Lehen Saria: «Bi ahizpak». Egilea: Maiatza Louessard. Beskoitze (Lapurdi). Kanboko Xalbador Kolegioko ikaslea da. Laguntzaile: Pruden Sudupe Azkune.

Bigarren Saria: «Arnasa sakona». Egilea: Estibaliz Olibares Etxebarria. Zeanuri (Bizkaia). Arratia BHI-ko ikaslea. Laguntzaile: Jabier Olibares Etxebarria.

Hirugarren saria: «Egoera larri bat». Egilea: Aiora Yurrebaso Zarate. Igorre (Bizkaia). Arratia BHI-ko ikaslea.

* * *

Olerki alorrean

Lehen Saria: «Larrañe». Egilea: Nahiara Saralegi Goena. Baiona (Lapurdi). Kanboko Xalbador Ikastegiko ikaslea. Laguntzaile: Pruden Sudupe Azkune.

Bigarren saria: «Amodioa». Egilea: Uxue Buñuales Ugalde. Barañain (Nafarroa). San Fermin Ikastolako ikaslea. Laguntzaile: Jose Manuel Aleman Astiz.

Hirugarren saria: «Zertarako bizi?». Egilea: Asier Moreno Saldise. Iruñea (Nafarroa). San Fermin Ikastolako ikaslea. Laguntzaile: Jose Manuel Aleman Astiz.

* * *

B MAILA:

Narrazio alorrean

Lehen Saria: «Aberri arrotza». Egilea: Dioni Aguerre. Bidarrai (Nafarroa Beherea). Baionako Bernat Etxepare Lizeoko ikaslea. Laguntzaile: Jasone Salaberria Fuldain.

Bigarren Saria: «Sorterrira bueltan». Egilea: Lourdes Elizegi Urrutia. Elizondo (Nafarroa). Lekaroz-Elizondo BHI-ko ikaslea.

Hirugarren Saria: «Norabait». Egilea: Ekiñe Aristizabal Tolosa. Oiartzun (Gipuzkoa). Oiartzungo Hautzaro Ikastolako ikaslea. Laguntzaile: Kontxi Begiristain San Sebastian.

Maila honetan, epaimahaikoak ondoko lana argitaratzeko gomendioa eman zuen eta hala egin da:

- «Desio gozo-gaziak». Egilea: Aintzane Usandizaga Lopez. Lasarte-Oria (Gipuzkoa). Landaberri BHI-ko ikaslea. Laguntzaile: Loren Loidi.

* * *

Olerki alorrean

Lehen Saria: «Arrotza». Egilea: Amaia Jauregizar Ormaetxea. Gernika (Bizkaia). Gernikako Aixerrotape Ikastexeko ikaslea. Laguntzaile: Onintza Enbeita Maguregi.

Bigarren Saria: «Zu ikustean». Egilea: Iskander Barrena Zubiaur. Larrabetzu (Bizkaia). Derioko Txorierrri Institutuko ikaslea. Laguntzaile: Juan Luis Goikoetxea Arrieta.

Hirugarren Saria: «Elkarrekin bai, lortuko dugu». Egilea: Ion Muñoa Errasti. Zerain (Gipuzkoa). Txindoki Alkartasuna Ikastexekoa ikaslea. Laguntzaile: Josu Agirre Bikuña.

Epaimahaiko kideek hala eskatuta, ondoko lana argitaratua izan da:

- «Itsasoaren ilun». Egilea: Itxaso Munarriz Aramendi. Idiazabal (Gipuzkoa). Beasaingo Linazpe BHI-ko ikaslea. Laguntzaile: Begoña Yarza.

* * *

Epaimahaikoak

Urtero bezala, Literatura eremuko pertsona adituek osatu zituzten epaimahaiak, beti ere Euskaltzaindiak izendatuta. 2002. urtean, hauek izan ziren:

A mailan: Igone Etxebarria Zamalloa, Manu Lopez Gaseni eta Amagoia Lopez de Larruzea Zarate.

B mailan: Joseba Butron, Jabier Kaltzakorta eta Kirmen Uribe.